

Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se
u.gv.remissvar@regeringskansliet.se
U2025/00075

Yttrande över betänkandet Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet – skolans och socialtjänstens behov (SOU 2024:87)

Förvaltningsrätten har följande synpunkter att lämna på förslaget.

Allmänna synpunkter

Förvaltningsrätten noterar att utredningen under flera avsnitt i betänkandet (se t.ex. s. 290) konstaterar att prövningen huruvida en uppgift kan antas bidra till att förebygga eller förhindra brottslig verksamhet innefattar en prövning av mottagarens behov av uppgiften och att detta i praktiken kan vara svårt. Förvaltningsrätten instämmer i detta. Särskilt svårt framstår det för en handläggare som inte arbetar vid en brottsbekämpande myndighet att göra denna bedömning och/eller då utlämnande och mottagande myndighet har olika verksamheter och uppdrag, t.ex. från skola till socialtjänst. Detta bör även ses i ljuset av att just svårigheterna med att tillämpa general-klausulen (jfr. t.ex. s. 139 och s. 203) får förstås som ett skäl till att aktuella förslag har tagits fram.

Förvaltningsrätten instämmer i utredningens bedömning att det är svårt att ange omfattningen av den personuppgiftsbehandling som kommer att ske till följd av förslagen (jfr s. 247). Förvaltningsrätten anser att konsekvenserna av förslaget är svåra att överblicka, exempelvis i vilken utsträckning uppgifter kommer utbytas till följd av att en sekretessbrytande bestämmelse tillämpas på eget initiativ.

6.1.5 En utökad uppgiftsskyldighet mellan skolor

Intresseavvägningen och kravet på *övervägande skäl* ska enligt förslaget innebära en presumtion för att uppgifter ska lämnas ut och möjligheten att avstå från ett utlämnande ska träffa undantagsfall där ett utlämnande av en viss uppgift framstår som mycket olämpligt (s. 231-232). *Övervägande skäl* i förvaltningsrättsliga sammanhang brukar innebära en s.k. överviktsprincip. Förvaltningsrätten saknar därför överväganden om vilka alternativ till kravrekvisitet, så som t.ex. särskilda skäl, som har övervägts för en presumtion och ett undantag av åsyftat slag.

Som förvaltningsrätten förstår det ska inte intresseavvägningen vara beroende av att det finns en bestämmelse om sekretess eller tystnadsplikt som är tillämplig på uppgiften (s. 357). Samtidigt framstår det som att det just är särskilt integritetskänsliga uppgifter – där sekretess får förmodas gälla – som efter intresseavvägning ska kunna undantas från uppgiftsskyldigheten. Eventuellt kan det då ifrågasättas om det är motiverat med en intresseavvägning för uppgift som saknar tillämplig bestämmelse om sekretess (jfr 6 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen [2009:400], OSL). Även i övrigt hade det kunnat tydliggöras hur föreslagen uppgiftsskyldighet är tänkt att samspela med 6 kap. OSL, däribland 5 § och 7 § andra stycket i det kapitlet.

Konsekvenser för de allmänna förvaltningsdomstolarna

Förslagen, tillsammans med andra förslag inom uppgiftsutbytesområdet, innebär utökad informationsflöde, vilket medför utökad personuppgiftsbehandling (jfr. bland annat 6.2.1.). Detta kan sannolikt leda till att fler klagomål avseende denna behandling lämnas in till Integritetsskyddsmyndigheten vilket i sin tur kan leda till fler sådana mål hos Förvaltningsrätten i Stockholm.

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Håkan Åberg efter föredragning av förvaltningsrättsfiskalen Johan Lindberg.

Håkan Åberg

Johan Lindberg